

Åsele kommun

Box 200

910 60 Åsele

Dnr 43-2010:1140

Kommunbeslut

efter tillsyn av Åsele kommun

2010-09-07

Innehållsförteckning

Helhetsbedömning och beslut	3
Allmänt om tillsynen.....	6
Beskrivning av kommunen	7
Tillsynsprotokoll med bedömningar.....	10
Bedömningar och motiveringar.....	11
Förskoleverksamheten	15
Helhetsbedömning.....	15
Allmänt om tillsynen.....	15
Beskrivning av förskoleverksamheten.....	16
Tillsynsprotokoll för förskoleverksamheten	17
Bedömningar och motiveringar.....	18
Skolbarnomsorgen	21
Helhetsbedömning.....	21
Allmänt om tillsynen.....	22
Beskrivning av verksamheten.....	22
Tillsynsprotokoll för skolbarnomsorgen	23
Bedömningar och motiveringar.....	24
Tillsynsprotokoll för Fredrika skola	2
Bedömningar och motiveringar.....	3
Tillsynsprotokoll för Åsele centralskola	7
Bedömningar och motiveringar.....	8
Tillsynsprotokoll för vuxenutbildningen.....	2
Bedömningar och motiveringar.....	3

Bilageförteckning

Bilaga 1

Tillsynsprotokoll och bedömningar för kommunens grundskolor

Bilaga 2

Tillsynsprotokoll och bedömningar för kommunens vuxenutbildning

Tillsyn i Åsele kommun

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö, för elevers möjligheter att uppnå kunskapsmålen och att barnen i skolbarnsomsorgen och förskoleverksamheten ges förutsättningar för utveckling och lärande. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan och verksamheterna. Skolinspektionen bedömer vid granskningstillfället i vilken utsträckning skolorna och verksamheterna inom granskade områden avviker från krav och förväntningar uttryckta i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Åsele kommun skickat in samt på Skolinspektionens iakttagelser och intervjuer vid besök i verksamheterna.

Som huvudman för det offentliga skolväsendet i Åsele kommun har kommunen ansvar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelser, mål och riktlinjer i skollag, läroplaner, kursplaner och andra författningar. Kommunen ska dessutom styra, leda och kvalitetssäkra verksamheten på ett sådant sätt att eleverna garanteras en utbildning av hög kvalitet.

Huvudmannen och ledningen för respektive verksamheter har alla ett ansvar för att det finns ett fungerande system för att styra mot uppsatta mål. Huvudmannen ska skapa förutsättningar för verksamheterna att nå de nationella målen. Kvalitetsarbetet syftar till att kontinuerligt identifiera vilka förutsättningar som är nödvändiga för arbetet mot de nationella målen men också för att bedöma resultat och måluppfyllelse samt vidta lämpliga åtgärder.

Kommunen uppvisar brister i sin uppföljning och utvärdering av verksamheterna. För att kunna sägas ta sitt ansvar för kvalitetsarbetet behöver kommunen följa upp och utvärdera verksamheterna på ett bättre sätt än i dag. För att förbättringar ska bestå och kvaliteten höjas behöver utvecklingen följas över tid. I detta arbete är den skriftliga kvalitetsredovisningen ett verktyg.

Vid tillsynen framkommer inget som tyder på att någon av de granskade verksamheterna har problem med trygghet eller studiero. Likafullt är det ett exempel på en brist i kvalitetsarbetet att *kommunen* inte följer upp hur verksamheternas målinriktade arbete mot kränkande behandling bedrivs. För att kunna ta ansvar för att ett sådant arbete bedrivs, inte minst i förebyggande syfte, måste kommunen systematiskt undersöka hur arbetet framskrider.

Skolinspektionen konstaterar att kommunens kvalitetsredovisning också kritiserades vid den inspektion av skolväsendet i Åsele kommun som gjordes av Skolverket år 2005.

Tillsynen visar att resultaten i kommunens grundskolor är rätt goda. År 2009 nådde 92 procent av eleverna i årskurs 9 målen i alla ämnen. Det genomsnittliga meritvärdet var 200 och andelen elever som var behöriga till nationellt program i gymnasieskolan 98 procent. Skillnaderna mellan flickors och pojkars resultat är inte anmärkningsvärt stora. Enligt Skolverkets statistik överensstämmer slutbetygen väl med de nationella ämnesproven år 2009. Avvikelserna är betydligt mindre än i riket i stort utom i något fall.

Enligt Skolverkets uppgifter har Åsele kommun en hög andel personal med pedagogisk högskoleutbildning. I kommunens skolor är antalet heltidstjänster med pedagogisk högskoleexamen 9,7 per 100 elever vilket kan jämföras med genomsnittet 7,3 för hela riket. I kommunens skolbarnsomsorg är andelen personal med högskoleutbildning 95 procent som kan jämföras med den genomsnittliga andelen i riket 59 procent. Motsvarande siffror för förskoleverksamheten är 67 procent jämfört med 54 procent för hela riket.

Skolinspektionen förutsätter att Åsele kommun fortsätter att utveckla sina verksamheter med målet att alla elever ska nå minst nivån för godkänt i alla ämnen och att alla barn i skolbarnsomsorgen och förskolan ska ges förutsättningar för utveckling och lärande. Förhållandet med en hög andel elever som når målen i alla ämnen och ett meritvärde som enligt SALSA (skolverkets statistik) kunde vara högre antyder att skolan kan behöva utveckla sitt arbete för att varje elev ska utvecklas så långt som möjligt. I skolans uppdrag ligger också uppdraget att motivera elever att nå högre resultat än godkänt.

Den 1 augusti 2010 trädde en ny skollag (2010:800) i kraft. Samtidigt upphävdes 1985 års skollag, se 2 § lagen (2010:801) om införande av skollagen. Enligt samma lagrum ska dock 1985 års skollag fortsätta att gälla för utbildning och annan verksamhet till utgången av juni 2011. Skolinspektionen vill tydliggöra att de hänvisningar som görs till skollagen i detta beslut därför avser 1985 års skollag.

Skolinspektionen har i tillsynen av Åsele identifierat följande brister inom kommunens ansvarsområden som måste åtgärdas:

- Åsele kommun ser inte till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever (14 a kap. 6-8 och 10 §§ skollagen, Lpfö 98, 1 förskolans värdegrund och uppdrag, Lpo 94, 1 skolans värdegrund och uppdrag, Lpf 94, 1 Skolans värdegrund och uppgifter.).
- Kommunen ser inte till att varje särskild verksamhet upprättar, tillämpar och följer upp planer mot kränkande behandling i enlighet med skollagen (14 a kap. 8 § skollagen, 3 a § förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Åsele kommun behöver tydliggöra ansvarsfördelningen mellan nämnd, förvaltning och verksamheterna (2 kap. 1 § skollagen).

- Åsele kommun följer inte systematiskt upp och utvärderar sina verksamheter samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måloppfyllelsen (1 kap. 12 § skollagen, förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Åsele kommuns kvalitetsredovisning uppfyller inte förordningens krav (förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Åsele kommun erbjuder inte den undervisning elever och studerande har rätt till i varje skolform (1 kap. 12 § och 12 kap. 2 a-c §§ skollagen).

Tillsynen har identifierat följande brister inom förskoleverksamheten som kommunen måste åtgärda:

- Kommunen följer inte upp och utvärderar förskoleverksamheterna. Förskolornas kvalitetsredovisning uppfyller inte heller förordningens krav (Förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet mm.)
- Samarbetet mellan kommunens förskolor, förskoleklasser, skolor och fritidshem är inte tillräckligt utvecklat för att personalen på bästa sätt ska kunna stödja barnens allsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv (Lpfö 98, 2.5 Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet).
- Förskolorna arbetar inte i tillräckligt hög grad för att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både sin kulturella identitet och sitt modersmål (Lpfö 98, 1 Förskolans värdegrund och uppdrag, 2.2 Utveckling och lärande)
- Förskolan i Fredrika har inte upprättat en årlig plan mot kränkande behandling som uppfyller lagens krav (14 a kap. 8 § skollagen)

Tillsynen har identifierat följande brister inom skolbarnsomsorgen som kommunen måste åtgärda:

- Kommunen och fritidshemmen följer inte i tillräckligt hög grad upp och utvärderar fritidshemmens verksamheter samt tillvaratar inte och omsätter inte heller resultaten i åtgärder för att nå de nationella målen. Fritidshemmen och kommunen upprättar inte kvalitetsredovisningar som uppfyller förordningens krav. (Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar, Förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.)
- Samarbetet mellan kommunens förskolor, förskoleklass, skola och fritidshem är inte tillräckligt utvecklat för att personalen på bästa sätt ska kunna stödja barns allsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv (Lpo 94, 2.5 Övergång och samverkan)

- Fritidshemmen samverkar inte i tillräckligt hög grad med hemmen så att föräldrarna får information om både det egna barnet och verksamheten i stort samt har möjlighet att påverka verksamheten (Lpo 94, 2.4 skola och hem).
- Den plan mot kränkande behandling som fritidshemmet vid Åsele centralskola har upprättat uppfyller inte fullt ut författningarnas krav. Fritidshemmet i Fredrika saknar en plan mot kränkande behandling (14 a kap. skollagen).

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen har genomfört tillsyn i Åsele kommun av förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen, barn- och ungdomsutbildningen samt vuxnas lärande. Skolinspektionen har besökt kommunens skolor och andra verksamheter under perioden maj till juni 2010.

Varje skola har efter besöket fått ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisats. Skolinspektionens iakttagelser och bedömningar som rör helhetsbilden av skolorna samt verksamheterna och huvudmannens ansvar för skolväsendet i kommunen redovisas i detta beslut. Övriga verksamheter, dvs. förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen, redovisas i var sin rapport från verksamheterna och sammanfattas i beslutet. Besluten från samtliga skolor och rapporterna från övriga verksamheter bifogas som bilagor. Detta utgör Skolinspektionens slutliga beslut avseende tillsynen i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande i kommunen att nå de nationella målen. Skolinspektionen bedömer om kommunen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten.

Detta beslut kompletteras med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för kommunen.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **Måluppfyllelse, trygg lärandemiljö, ledning och utveckling** samt **tillgång till utbildning**. Tillsynen syftar inte till att ge en heltäckande bild av all verksamhet vid den aktuella tidpunkten. Övergripande information om tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (<http://www.skolinspektionen.se/Tillsyn/>).

Av rapporter och bilagda beslut framgår vilka skolor och verksamheter som har granskats, hur tillsynen har genomförts, vilka bedömningar som har gjorts och i vilka avseenden åtgärder behövs på de enskilda skolorna eller i de olika övriga verksamheterna.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs på de enskilda skolorna har rektor och huvudman ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits på skolorna, i övriga verksamheter och i kommunen inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Underlaget för Skolinspektionens bedömningar av kommunens ansvarstagande är dels dokument från kommunen, skolor och övriga verksamheter, dels den information som inspektörerna samlat in vid observationer, intervjuer och samtal under besöken. Beslutet grundas även på annan information om kommunen, skolor och övriga verksamheter från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem. I Åsele kommun genomfördes intervjuer med representanter för politiker och förvaltningsledning. Samtliga grundskolor och vissa delar av särskolan och vuxenutbildningen har besökts, men däremot inte förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen. På skolorna har intervjuer genomförts med skolledningen. Vidare har intervjuer genomförts med representanter för föräldrar, personal och chefer för förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen.

Företrädare för kommunen har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i detta beslut.

Beskrivning av kommunen

Tabell 1. Antal barn, elever och studerande

Verksamhetsform	Antal barn/elever/studerande
Förskoleverksamhet	120
Skolbarnomsorg	65
Förskoleklass	36
Grundskola	285
Obligatorisk särskola	2
Gymnasieskola	0
Gymnasiesärskola	0
Kommunal vuxenutbildning	21
Vuxenutbildning för utvecklingsstörda	0
Svenskundervisning för invandrare	16

Källor: Respektive verksamheter i Åsele kommun

Åsele kommun har cirka 3150 invånare med Åsele som centralort. Barn och utbildningsnämnden i Åsele består av sju ledamöter och har ett arbetsutskott om tre ledamöter. Nämnden ansvarar för kommunens barnomsorg, grundskola, obligatorisk särskola, musikskola och vuxenutbildning. Förvaltningen leds av en förvaltningschef.

Vuxenutbildningen i Åsele består av svenska för invandrare. Kommunen bedriver varken grundläggande eller gymnasial vuxenutbildning i egen regi. Inte heller bedrivs

någon vuxenutbildning för utvecklingsstörda (sär vux). De studerande på den grundläggande och gymnasiala vuxenutbildningen får sin undervisning via utbildningsanordnarna Lapplandsvux och Hermods.

Åsele kommun bedriver ingen egen gymnasieutbildning.

Kommunen har två grundskolor omfattande förskoleklass till årskurs 9. Åsele centralskola med totalt 297 elever och Fredrika skola med totalt 26 elever.

Rektorn i Fredrika ansvarar för grundskolan F-9, förskoleverksamheten och fritidshem i Fredrika. Rektorn på Åsele centralskola ansvarar för grundskolan 1-9, den obligatoriska särskolan och kommunens vuxenutbildning. Förskoleklass, förskoleverksamheter och fritidshem i Åsele har egna rektorer.

I Åsele finns ingen fristående skola eller enskilt driven förskola eller fritidshem.

Tabell 2. Andelen inskrivna barn/elever/ i kommunens verksamheter 2009

	Åsele kommun	Samtliga kommuner
Förskola		
Andel (%) inskrivna barn av samtliga barn i åldern 1–5 år	82	82
Antal inskrivna barn per avdelning	14	17
Andel (%) årsarb. med pedagogisk högskoleutbildning	67	54
Antal inskrivna barn per årsarbetare	4,7	5,4
Fritidshem		
Andel (%) inskrivna barn av samtliga barn i åldern 6–9 år	50	80
Andel (%) inskrivna barn av samtliga barn i åldern 10–12 år	2	14
Andel (%) årsarb. med pedagogisk högskoleutbildning	95	59
Antal inskrivna barn per årsarbetare	9,2	20,9
Antal inskrivna barn per avdelning	22,3	36,7
Förskoleklass		
Andel (%) elever av samtliga 6-åringar	97	95
Antal årsarbetare per 100 elever	16,7	6,2
Andel (%) årsarb. med pedagogisk högskoleutbildning	79	86

Grundskola		
Andel (%) elever som deltar i modersmålsundervisning	2,5	9,9
Antal lärare per 100 elever	10,4	8,3
Andel (%) lärare med pedagogisk högskoleexamen	93	88
Andel (%) elever i åk 9 som ej uppnått målen	8	24
Andel (%) elever i åk 9 behöriga till gymnasieskolan	98	88
Kommunal vuxenutbildning		
Andel (%) inv. 20-64 år i komvux	2,2	2,9
Andel (%) elever i annan kommun	74	15
Andel (%) kursdeltagare hos annan utbildningsanordnare	80	32
Svenska för invandrare		
Andel (%) elever som godkänts	35	29
Andel (%) elever som avbrutit	29	34

Källa: Skolverkets uppgifter

Tillsynsprotokoll med bedömningar

Tillsynen har visat att åtgärder krävs inom de områden som är markerade. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Trygg lärandemiljö

Målinriktat arbete mot kränkande behandling

Plan mot kränkande behandling

Ledning och utveckling

Personalens utbildning och kompetensutveckling

Ansvarsfördelning

Rektorernas uppdrag

Tillsyn över enskilda verksamheter

Uppföljning och utvärdering

Tillgång till utbildning

Plats och valmöjligheter

Lokala utformningar

Avgifter

Skolpliktsbevakning och registerkontroll

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Trygg lärandemiljö

Bristområde: Målinriktat arbete mot kränkande behandling

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att Åsele kommun inte tar ansvar för att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Författningsstöd:

14 a kap. 6-7 §§ skollagen.

Motivering:

Vid tillsynen framkommer inget som tyder på att någon av de granskade verksamheterna har problem med trygghet eller studiero. Likafullt saknar kommunen överblick över och kunskap om hur det förebyggande arbete bedrivs.

Tillsynen visar att det inom vuxenutbildningen inte bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Årlig plan mot kränkande behandling saknas för vuxenutbildningen och för fritidshemmet i Fredrika. I kommunens övriga verksamheter uppvisar de årliga planerna mot kränkande behandling brister vilket tyder på att det förebyggande arbetet behöver förbättras. I de flesta fall framgår inte hur man använt resultat från eventuella kartläggningar av barns och elevers situation i de olika verksamheterna.

Vid intervjuer med politiker framkommer att kommunen inte frågar efter vilket arbete som bedrivs mot kränkningar i verksamheterna. Ingen annan rapportering görs till kommunen av det arbetet. Kommunen säger sig veta att skolorna arbetar med värdegrunden men vet i övrigt inte vilket förebyggande arbete verksamheterna bedriver och med vilka mål. Förvaltningschefen rapporterar vid nämndens sammanträden om det som generellt sett kan innebära signal om behov av åtgärd.

Huvudmannens ansvar att se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever innebär också att följa upp arbetets genomförande.

Bristområde: Plan mot kränkande behandling

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att Åsele kommun inte ser till att varje särskild verksamhet upprättar, följer upp och utvärderar planer mot kränkande behandling i enlighet med skollagen.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen, 3 a § förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.

Motivering:

Av dokumentation och intervjuer framgår att årlig plan mot kränkande behandling saknas i kommunens vuxenutbildning och i förskolan i Fredrika. Tillsynen visar också på brister i samtliga av verksamheterna upprättade planer mot kränkande behandling. Likaså visar tillsynen att utvärdering av de årliga planerna mot kränkande behandling saknas i flera av verksamheternas kvalitetsredovisningar.

I intervju med politiker konstaterar Skolinspektionen att kommunen inte kontrollerar att årliga planer mot kränkande behandling upprättas i varje verksamhet. Ansvaret att se till att årliga planer mot kränkande behandling upprättas åligger enligt skollagen huvudmannen. Åsele kommun måste därför se till att varje verksamhet utifrån sina egna förutsättningar upprättar, följer upp och utvärderar plan mot kränkande behandling i enlighet med skollagen.

Huvudområde: Ledning och utveckling

Bristområde: Ansvarsfördelning

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att Åsele kommun behöver tydliggöra ansvarsfördelningen mellan nämnd, förvaltning och verksamheterna.

Författningsstöd:

2 kap. 1 §, 4 kap. 3 a § och 14 a kap. 6-8 §§ skollagen samt 2 kap. 3 § särskoleförordningen.

Motivering:

Av intervju med nämnden framgår att kommunen inte har tillräcklig kunskap om och insikt i verksamheternas arbete mot kränkande behandling och hur skolorna uppfyller skollagens krav på timplanen. Dessa är exempel på områden som inte delegerats till förvaltning eller rektorer och därmed åligger huvudmannen d.v.s. Åsele kommun. Ovan beskrivna förhållanden tyder på att ansvarsfördelningen mellan nämnd, förvaltning och verksamheter i några fall är otydlig. Därför bedömer Skolinspektionen att Åsele kommun behöver göra denna ansvarsfördelning mer tydlig så att en effektiv styrning och ledning kan uppnås.

Bristområde: Uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att Åsele kommun inte systematiskt följer upp och utvärderar sina verksamheter samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen. Åsele kommun upprättar inte någon egen kvalitetsredovisning.

Författningsstöd:

1 kap. 12 § skollagen, förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet, Lpo 94, 1 den enskilda skolans utveckling.

Motivering:

Kommunens uppföljning och utvärdering av verksamheterna är begränsad och kunskaperna om de olika verksamheterna är varierande. I intervjuer hänvisas i hög grad till förvaltningens och rektorernas arbete och att man litar på att de jobbar med rätt saker. Exempelvis följer kommunen i begränsad omfattning upp hur verksamheterna arbetar med de nationella målen.

Tillsynen visar att uppföljning och utvärdering av skolornas och kommunens värdegrundsarbete och arbete med särskilt stöd genomförs i begränsad omfattning. Nämnanden kunde vid intervju inte uttala sig om varför det i några av verksamheternas kvalitetsredovisningar saknades uppföljning och utvärdering av den årliga planen mot kränkande behandling.

Skolinspektionen har tagit del av Åsele kommuns kvalitetsredovisning. Den består av de enskilda verksamheternas respektive kvalitetsredovisningar som lagts samman. Kommunen har inte gjort någon egen övergripande analys av resultat från verksamheterna eller kommenterat utfallen för att omsätta i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen. Kvalitetsredovisning saknas för vuxenutbildningen och för del av skolbarnomsorgen.

Huvudområde: Tillgång till utbildning

Bristområde: Plats och valmöjligheter

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att Åsele kommun inte erbjuder den undervisning elever och studerande har rätt till i varje skolform.

Författningsstöd:

1 kap. 12 §, och 12 kap. 2 a-c §§ skollagen

Se respektive skolbeslut för ytterligare författningsstöd

Motivering:

Tillsynen visar att Åsele kommun inte säkerställer att alla elever och studerande erbjuds den undervisning de har rätt till i varje ämne och i varje skolform.

Elever på Åsele centralskola får för lite undervisningstid i elevens val.

Elever på Åsele centralskola ges inte studiehandledning på modersmål.

Elever i den obligatoriska särskolan får för lite undervisningstid i flera ämnen.

Elever på Fredrika skola får för lite undervisningstid i flera ämnen och ges inte möjlighet att nå målen i ämnet hem och konsumentkunskap för årskurs 5.

För ytterligare information och författningsstöd se respektive skolbeslut.

Förskoleverksamheten

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i verksamheten. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning verksamheten, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som förskolorna och Åsele kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat och intervjuer som genomförts samt i förekommande fall observationer vid besök i verksamheterna.

Skolinspektionens tillsyn visar att kommunens förskolor präglas av god pedagogisk verksamhet där omsorg, fostran och lärande bildar en helhet. Läroplanen för förskolan används medvetet i utformningen av verksamheten. I intervjuer framkommer att förskolorna upprättar handlingsplaner där de beskriver hur förskolan ska arbeta för att enskilda barn i behov av särskilt stöd ska stödjas i sin utveckling. Verksamheten har också tillgång till specialpedagoger som ger stöd i specialpedagogiska frågor.

Tillsynen visar dock att det finns behov av att utveckla dokumentation och utvärdering av förskolornas kvalitetsarbete. Både väl fungerande insatser liksom behov av förbättringsinsatser behöver tydliggöras i syfte att nå en högre måluppfyllelse.

Förskolans personal bedriver ett aktivt värdegrundsarbete i den dagliga verksamheten och förskolorna i centralorten har också upprättat planer mot kränkande behandling som utgår från aktuella kartläggningar av verksamheten. Förskolan i Fredrika måste dock upprätta en plan mot kränkande behandling.

Sammantaget konstaterar Skolinspektionen att förskolorna har god kännedom om de nationella målen i läroplanen. De behöver dock mer aktivt medverka till att barn med annat modersmål än svenska har möjlighet att utveckla både sin kulturella identitet och sin förmåga att kommunicera på sitt modersmål. Vidare behöver förskolorna utveckla samarbetet med förskoleklass, skola och fritidshem i syfte att stödja barnens långsiktiga lärande.

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen tar i tillsynen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande i kommunen att nå de nationella målen. Inspektionen granskar utbildningens kvalitet samt bedömer om kommunen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten.

Skolinspektionen genomför tillsyn i Åsele kommun under våren 2010.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett

Skolinspektionen Umeå, Box 3177, 903 04 Umeå, Besök: Nygatan 18-20

Telefon: 08-586 080 00, Fax: 08-586 080 08

www.skolinspektionen.se

beslut. Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas tillsammans med rapporter från förskoleverksamheten och skolbarnsomsorgen till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av verksamheten, förskoleverksamhetens lärandemiljö samt tillgång**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (<http://www.skolinspektionen.se/Tillsyn/>).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunens förskoleverksamhet som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Åsele kommun intervjuades ansvariga politiker, förvaltningspersonal och ansvarig ledningspersonal från samtliga kommunens förskoleenheter. Dessutom genomfördes intervjuer med personalrepresentanter från kommunens samtliga förskolor och föräldrar med barn i verksamheten.

Beskrivning av förskoleverksamheten

Tabell 3.: Antal barn

Förskoleverksamheten	Antal barn
Förskola	120

Källa: Åsele kommun

Förskoleverksamheten i Åsele kommun består av tre förskolor med sammanlagt åtta avdelningar. Två av förskolorna ligger i centralorten Åsele och en i Fredrika cirka sex mil öster om Åsele. Förskoleverksamheten i Fredrika är integrerad med fritidshemmet och omfattar verksamhet för barn i åldrarna 1–12 år. För varje förskola finns en ansvarig rektor.

Tillsynsprotokoll för förskoleverksamheten

Tillsynen har visat att åtgärder krävs inom de områden som är markerade. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande

Måluppfyllelse och resultat

Utveckling och lärande

Pedagogisk ledning och utveckling av verksamheten

Fokus på förskolans uppdrag

Utvärdering och uppföljning

Förskoleverksamhetens lärandemiljö

Fokus på utveckling och lärande

Trygg miljö för utveckling och lärande

Tillgång

Ansvar och tillgång till plats

Grupper storlek och sammansättning

Särskilt stöd

Registerkontroll och anmälningskyldighet

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av verksamheten.

Bedömningsområde: Utvärdering och uppföljning

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att kommunen inte följer upp och utvärdera förskoleverksamheterna. Förskolornas kvalitetsredovisningar uppfyller inte heller förordningens krav.

Författningsstöd:

Förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet mm.

Motivering:

Vid intervjuer framkommer att förskolorna bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete och att de använder sig av Skolverkets utvärderingsmaterial Bruk som en del i arbetet med att följa upp och utvärdera sitt arbete. Några förskolor använder sig också av barnens portfolio kopplat till målen i läroplanen, som en del i kvalitetsarbetet. Dock framkommer vid intervjuer att dokumentation av kvalitetsarbetet är ett pågående utvecklingsområde i förskolorna och att de kommit olika långt i detta utvecklingsarbete. Förskolorna upprättar kvalitetsredovisningar med utgångspunkt i de nationella målen och gör bedömningar utifrån Bruks bedömningsskala. Av redovisningarna framgår dock inte resultaten tydligt och några analyser finns inte som förklaring till de utvecklingsområden som anges.

I Åsele kommuns kvalitetsredovisning för år 2008 som Skolinspektionen tagit del av har kommunen endast lagt ihop förskolornas redovisningar och inte tagit fram någon egen redovisning baserad på analyser av verksamheternas redovisningar och andra utvärderingar. För att utföra det nationella uppdraget förväntas huvudmannen på olika sätt följa upp vilka resultat som uppnås, analysera dessa och därefter identifiera utvecklingsbehov.

Varken verksamheternas eller kommunens kvalitetsredovisning innehåller några sådana utvärderingar av planerna mot kränkande behandling som förordningen föreskriver.

För stöd i utformningen av kvalitetsredovisning se Skolverkets allmänna råd om kvalitetsredovisning (SKOLFS 2006:18)

Huvudområde: Förskoleverksamhetens lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på utveckling och lärande

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att samarbetet mellan kommunens förskolor, förskoleklasser, skolor och fritidshem behöver utvecklas för att personalen på ett bättre sätt ska kunna stödja barnens allsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv.

Författningsstöd:

Lpfö 98 2.5 Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet

Motivering:

Vid intervjuer med personal och rektorer framkommer att samverkan i kommunen främst handlar om att förskolebarn får bekanta sig med miljön innan de börjar i förskoleklass. Personalen i förskolan överlämnar också viss information till förskoleklassens och fritidshemmens personal. Dock saknas ett kontinuerligt samarbete och erfarenhetsutbyte mellan de olika verksamheterna och personalgrupperna i syfte att stödja barnens utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Detta anger också några förskolor som ett utvecklingsområde i sina kvalitetsredovisningar.

Bedömningsområde: Fokus på utveckling och lärande

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att förskolorna i högre utsträckning behöver arbeta för att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både sin kulturella identitet och sin förmåga att kommunicera på sitt modersmål.

Författningsstöd:

Lpfö 98, 1 Förskolans värdegrund och uppdrag, 2.2 Utveckling och lärande.

Motivering:

I intervjuer framkommer att de barn som har annat modersmål än svenska har begränsade möjligheter att i kommunens förskolor utveckla det egna modersmålet. De förskolor som har barn med annat modersmål försöker med hjälp av enklare ordlistor på väggarna och barnlitteratur på barnens modersmål stödja utvecklingen av modersmålet. Personalen arbetar också målmedvetet för att barnen ska få utveckla det svenska språket. Det saknas dock en tydlig struktur och en planering för hur förskolebarn som har ett annat modersmål än svenska ska få möjlighet att utveckla sitt modersmål och sin kulturella identitet inom ramen för den dagliga verksamheten på förskolan.

Bedömningsområde: Trygg miljö för utveckling och lärande

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att förskolan i Fredrika måste upprätta en årlig plan mot kränkande behandling som uppfyller lagens krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen.

Motivering:

Tillsynen visar att förskolan i Fredrika har en likabehandlingsplan som inte uppfyller lagens krav på en årlig plan mot kränkande behandling. Förskolan har en likabehandlingsplan som i allmänna ordalag beskriver vad mobbning och kränkande behandling är. Den anger däremot inte konkret hur förskolan ska arbeta förebyggande mot kränkande behandling. Den utgår inte från en aktuell kartläggning och det framgår inte heller hur barnen deltagit i arbetet med att ta fram planen.

Skolinspektionen vill uppmärksamma förskolan på att från och med den 1 januari 2009 regleras skyldigheten att utarbeta årliga planer mot kränkande behandling och diskriminering i 14 a kap. skollagen samt i diskrimineringslagen. Kravet har därmed skärpts genom att planerna numera ska upprättas årligen, inte bara följas upp och ses över. Planerna ska upprättas utifrån en aktuell kartläggning av verksamheterna.

För stöd i arbetet se Skolverkets allmänna råd för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (SKOLFS 2009:38).

Skolbarnomsorgen

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i verksamheten. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning verksamheten, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som fritidshemmen och Åsele-kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat och intervjuer som genomförts.

Skolinspektionens tillsyn visar att Åsele kommun i fritidshemmens verksamhet erbjuder barnen en meningsfull fritid som i flera avseenden kompletterar skolan. Verksamheten uppges i hög grad utgå från de nationella målen och 95 procent av personalen har högskoleutbildning.

Skolinspektionen bedömer att det pågår ett målinriktat värdegrundsarbete på fritidshemmen. Skolinspektionen vill dock understryka att varje fritidshem ska göra en kartläggning av sin egen verksamhet och att åtgärder i planen mot kränkande behandling ska utgå från denna kartläggning. Fritidshemmet i Fredrika saknar en årlig plan mot kränkande behandling och således finns ingen dokumentation över hur de arbetar med att förebygga och motverka kränkande behandling i den verksamheten. Skolinspektionen vill poängtera att varje fritidshem måste upprätta en sådan plan som motsvarar författningarnas krav.

Tillsynen visar att fritidshemmens kvalitetsarbete behöver följas upp, utvärderas och dokumenteras på ett bättre sätt. I kvalitetsredovisningarna behöver både väl fungerande insatser synliggöras men också behov av förbättringsinsatser tydliggöras. Kommunen följer inte på ett övergripande plan upp och utvärderar verksamheten så att de kan styra och stödja fritidshemmens utvecklingsarbete på det sätt som krävs i ett mål och resultatstyrt system. Kommunen upprättar inte någon kvalitetsredovisning för skolbarnomsorgen.

Tillsynen visar vidare att vårdnadshavarnas information om verksamheten i fritidshemmet är begränsad och att möjligheten att påverka verksamheten är liten. Detta är något som rektorn och personalen vid Åsele Centralskola är medvetna om och ett utvecklingsarbete har påbörjats för att förbättra föräldrarnas möjlighet till inflytande.

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen tar i tillsynen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande i kommunen att nå de nationella målen. Inspektionen granskar utbildningens kvalitet samt bedömer om kommunen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten.

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av skolbarnomsorgen i Åsele kommun under våren 2010.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut. Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas tillsammans med rapporter från förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av verksamheten, skolbarnsomsorgens lärandemiljö** samt **tillgång**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (<http://www.skolinspektionen.se/Tillsyn/>).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunens skolbarnsomsorg som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Åsele kommun intervjuades ansvariga politiker, förvaltningspersonal och ansvariga rektorer från samtliga fritidshem i kommunen. Dessutom genomfördes intervjuer med personalrepresentanter från kommunens samtliga fritidshem, samt föräldrar med barn i verksamheten.

Beskrivning av verksamheten

Tabell 4.: Antal barn

Skolbarnsomsorg	Antal barn
Fritidshem	65

Källa: Åsele kommun

Skolbarnsomsorgen i Åsele kommun är organiserad som fritidshem i kommunens två grundskolor. I Fredrika där en av kommunens skolor ligger är fritidshemmet integrerat i en förskola och omfattar verksamhet för barn från 1–12 år. Fritidshemmen leds av rektorer som ansvarar för hela eller delar av de skolor där verksamheten finns förlagd.

Tillsynsprotokoll för skolbarnsomsorgen

Tillsynen har visat att åtgärder krävs inom de områden som är markerade. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande

Måluppfyllelse och resultat

Utveckling och lärande

Pedagogisk ledning och utveckling av verksamheten

Fokus på skolbarnsomsorgens uppdrag

Utvärdering och uppföljning

Skolbarnsomsorgens lärandemiljö

Fokus på utveckling och lärande

Trygg miljö för utveckling och lärande

Tillgång

Ansvar och tillgång till plats

Grupper storlek och sammansättning

Särskilt stöd

Registerkontroll och anmälningskyldighet

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av verksamheten

Bedömningsområde: Utvärdering och uppföljning

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att kommunen och fritidshemmen behöver förbättra arbetet med att följa upp och utvärdera fritidshemmens verksamheter samt ta tillvara resultaten och omsätta dessa i åtgärder för att nå de nationella målen. Fritidshemmen och kommunen måste också upprätta kvalitetsredovisningar som motsvarar författningarnas krav.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar, Förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.

Motivering:

I intervjuer med personal och rektorer framkommer att kvalitetsarbete i form av planering, uppföljning och utvärdering av verksamheten sker i varierad omfattning på de olika fritidshemmen.

Fritidshemmen behöver systematisera och dokumentera sina uppföljningar och utvärderingar så att både väl fungerande insatser synliggörs men också så att förbättringsbehov tydliggörs. Rektorns roll är att leda kvalitetsarbetet, d.v.s. följa upp, utvärdera och initiera förändringar inom de områden som har betydelse för måluppfyllelsen. Framför allt rektorn i Fredrika behöver ta ett större ansvar för kvalitetsarbetet.

Kvalitetsarbetet ska också dokumenteras i en kvalitetsredovisning. Fritidshemmen i Åsele kommun upprättar inte kvalitetsredovisningar där fritidshemmens måluppfyllelse redovisas och uppfyller därmed inte förordningens krav. Kvalitetsredovisningarna innehåller inte heller några sådana utvärderingar av planerna mot kränkande behandling som förordningen föreskriver.

Efterfrågan av resultat från fritidshemmens verksamhet från såväl förvaltning som politiker är begränsad. Detta tyder på att kommunens uppföljning och utvärdering av skolbarnsomsorgen inte sker på det sätt som krävs i ett mål- och resultatstyrt system. På kommunnivå finns heller ingen sammanställning av verksamhetens måluppfyllelse redovisad i kommunens kvalitetsredovisning. Kommunen saknar därmed ett viktigt underlag för att kunna vidta relevanta åtgärder för att öka måluppfyllelsen.

För stöd i utformningen av kvalitetsredovisning se Skolverkets allmänna råd om kvalitetsredovisning (SKOLFS 2006:18)

Huvudområde: Skolbarnsomsorgens lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på utveckling och lärande

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att fritidshemmens samarbete med förskola, förskoleklass och skola behöver utvecklas för att personalen på ett bättre sätt ska kunna stödja barns allsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.5 Övergång och samverkan

Motivering:

Samverkan med förskolan sker endast i begränsad omfattning. Den samverkan som finns handlar om praktisk inskolning för barnen som exempelvis provar på att leka på skolgården och äta i matsalen. Kunskaps- och erfarenhetsutbytet mellan personal från förskolan, förskoleklassen, fritidshemmet och skola är litet och behöver därför förbättras för att verksamheten i fritidshemmen i högre grad ska kunna bygga vidare på vad barnen lärt och utvecklat i förskolan och skolan.

I intervjuer med rektorer och personal framkommer att samarbete mellan fritidshemmet och Åsele centralskola ofta förekommer och att det under de senaste åren utvecklats och nu till stor del sker på lika villkor. Även om det fortfarande kan vara så att fritidshemmets verksamhet kommer i andra hand.

I Fredrika finns endast ett begränsat samarbete mellan fritidshemmet, förskoleklassen och skolan trots att verksamheterna är små och ligger i nära anslutning till varandra. Fritidshemmet och förskolan samverkar på så sätt att verksamheten bedrivs gemensamt för barn från 1-12 år .

Flera av fritidshemmens personal i Åsele delar sin tjänstgöring mellan arbete i förskoleklass och fritidshem. Samarbetet mellan dessa båda verksamheter uppges därför vara en naturlig del i arbetet även om detta enligt personalen kan innebära att fritidshemmets verksamhet kommer i andra hand.

Bedömningsområde: Fokus på utveckling och lärande

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att kommunens fritidshem behöver förbättra samverkan med hemmen så att vårdnadshavarna får information om både det egna barnet och verksamheten i stort samt har möjlighet att påverka verksamheten.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.4 Skola och hem

Motivering:

Några föräldramöten och utvecklingssamtal förekommer inte vid fritidshemmen i Åsele. Vid samtal säger föräldrar att de har svårt att få grepp om verksamhetens mål, innehåll och struktur. Enligt den intervjuade personalen sker kontakten med föräldrar främst i samband med att barnen lämnas och hämtas. Detta leder bland annat till att föräldrar ofta saknar information om vad som händer i verksamheten och hur det går för deras barn. Föräldrarna har därmed inte heller möjlighet att påverka innehållet i verksamheten. Vid samtal framkommer dock att föräldrarna för övrigt är nöjda med verksamheten på fritidshemmen.

I Fredrika är verksamheten liten och fritidshemmets frågor kan tas upp på föräldramöten som är gemensamma med förskola och skola. I intervjuer framkommer dock att fritidshemmets frågor sällan är i fokus och i förekommande fall är det mest praktiska frågor som lyfts.

I intervju med personal och rektorer framkommer att samverkan med föräldrar är ett utvecklingsområde som de planerat att arbeta mer under den kommande terminen.

Bedömningsområde: Trygg miljö för utveckling och lärande**Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att fritidshemmet i Fredrika, Snödroppen, måste ta fram en plan mot kränkande behandling. Fritidshemmet vid Åsele centralskola måste utveckla sin plan så att den i alla delar uppfyller lagens krav.

Författningsstöd:

14 a kap. skollagen

Motivering:

Vid samtliga intervjuer framkommer att värdegrundsarbetet är prioriterat i fritidshemmets verksamhet och att personalen arbetar aktivt för att förebygga och motverka kränkande behandling.

I intervjuer med personal och rektorer uppges att fritidshemmen följer den plan mot kränkande behandling som respektive skola upprättat. Det finns ingenting som hindrar att fritidshemsverksamheten ingår i en plan tillsammans med skolan, men fritidshemmets specifika verksamhet måste tydligt framgå. I planerna saknas en tydlig beskrivning av vilka insatser, som det enskilda fritidshemmet ska genomföra och följa upp under året utifrån en aktuell kartläggning av verksamheten. Barnen i fritidshemmen har heller inte deltagit i arbetet med att ta fram planen.

Skolinspektionen vill uppmärksamma fritidshemmen på att från och med den 1 januari 2009 regleras skyldigheten att utarbeta årliga planer mot kränkande behandling och diskriminering i 14 a kap. skollagen samt i diskrimineringslagen. Kravet har skärpts genom att planerna numera ska upprättas årligen, inte bara följas upp och ses över.

Planerna ska således, utifrån en aktuell kartläggning av verksamheterna, upprättas årligen.

För stöd i arbetet se Skolverkets allmänna råd för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (SKOLFS 2009:38).

Kommunen har ansvar för att åtgärder vidtas, såväl på skol- och enhetsnivå som på huvudmannanivå. Skolinspektionen kommer att följa upp detta och övriga beslut. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast den 2010-12-07.

Av bilagda beslut framgår vilka brister som identifierats på skolor och enheter. Bedömningarna redovisas i bilagorna 1-2

I ärendets slutliga handläggning har deltagit avdelningsjuristen Eva-Lena Ölund Brändström, enhetschefen Elisabeth Ahlgren och undervisningsrådet Ulrika Svedmark.

På Skolinspektionens vägnar

Anette Nybom

Avdelningschef

Kjell Holmberg

Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Tillsynsprotokoll och bedömningar för kommunens grundskolor

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för kommunens vuxenutbildning

Bilaga 1

Tillsynsprotokoll och bedömningar för kommunens grundskolor

Tillsynsprotokoll för Fredrika skola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att lärarna inte upprättar individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som uppfyller författningarnas krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Vid Fredrika skola genomförs utvecklingssamtal och upprättas en individuell utvecklingsplan (IUP) med skriftligt omdöme för varje elev. I skolans kvalitetsredovisning framgår att skolan har utformat och prövat en modell för IUP med skriftliga omdömen. Skolinspektionen har tagit del av några exempel på IUP med skriftliga omdömen från Fredrika skola.

De exempel på IUP som skolinspektionen tagit del av är utformade med dels skriftliga omdömen med bitar att utveckla i alla ämnen och dels en sammanfattande och mer övergripande del. Huvuddelen av formuleringarna är bra medan några inte riktigt är i linje med avsikten för IUP. Vad avser de skriftliga omdömena är formuleringar som exempelvis "positiv och glad" inte omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till målen. Även formuleringar i utvecklingsplanerna eller under rubriken Att utveckla är i några fall otydliga. Formuleringar som "...fortsätta jobba" är inte en tydlig beskrivning av vilka insatser som behövs.

Skolinspektionen bedömer att skolan och lärarna behöver se över sitt arbete med IUP med skriftliga omdömen så att de uppfyller författningarnas krav. För stöd i arbetet med individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen hänvisar Skolinspektionen till Skolverkets allmänna råd kring den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen (SKOLFS 2009:16).

Bedömningsområde: Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller förordningens krav.

Författningsstöd:

Förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet

Motivering:

Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå, Besök: Nygatan 18-20

Telefon: 08-586 080 00, Fax: 08-586 080 08

www.skolinspektionen.se

Skolinspektionen har tagit del av Kvalitetsredovisning för Fredrika skola. Kvalitetsredovisningen saknar utvärdering av skolans årliga plan mot kränkande behandling som av skolan kallas likabehandlingsplan. Redovisningen av åtgärder som skolan eller kommunen avser vidta för att öka måluppfyllelsen är något kortfattad. Man beskriver inte heller hur förskoleklassen nått de mål som gäller för den delen av verksamheten. Det framgår dessutom inte klart om elever och personal medverkat i utarbetandet av kvalitetsredovisningen. Fredrika skola måste se över arbetet med sin kvalitetsredovisning.

Bedömningsområde: Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte tillräckligt arbetar för en likvärdig betygssättning på skolan.

Författningsstöd:

1 kap. 2 § skollagen, Lpo 94 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Motivering:

Fredrika skola är en liten skola vilket innebär att flera av lärarna är ensamma om bedömningen och betygssättningen inom sina respektive ämnen. Enligt rektorn samverkar lärarna exempelvis genom betygskonferenser och genom elevgenomgång varje termin. Dock beskrivs svårigheterna med betygssättning på egen hand där lärarna får lita helt till sin egen erfarenhet. Nationella ämnesprov uppges vara en hjälp men mer samverkan med andra lärare behövs. För att säkerställa likvärdighet i undervisning och bedömning kan skolans lärare behöva samverka med andra lärare inom sina ämnen. Sådan samverkan sker inte nu. Skolan behöver därför se över möjligheterna för lärarna att t.ex. inom kommunen samverka med andra lärare inom sina ämnen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att skolans plan mot kränkande behandling inte uppfyller skollagens krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av Fredrika skolas plan mot kränkande behandling vilken kallas likabehandlingsplan. Vid dokumentgranskningen konstaterades brister i planen. I planen framgår inte om skolan kartlagt situationen för barnen och eleverna. Man hänvisar inte till något resultat från skolans webbaserade arbetsmiljöenkät vilken dessutom endast genomförs för elever i år 6–9. Inte heller hänvisas till kartläggning utifrån nulägesrapporter eller mentorssamtal. Däremot beskrivs att man på skolan är uppmärksamma på situationer där kränkningar skulle kunna förekomma. Skolans plan mot kränkande behandling beskriver inte heller konkret vilka insatser som ska genomföras under kommande år. Dessutom hänvisas till den tidigare lagstiftningen på området samt att planen inte upprättas årligen utan endast revideras.

Skolinspektionen konstaterar vid tillsynen att rektorn är medveten om den nya lagstiftningen på området men att skolans plan mot kränkande behandling inte uppfyller författningskraven. Enligt rektorn förekommer ytterst få fall av kända kränkningar vid Fredrika skola. Skolinspektionen bedömer att Fredrika skola trots detta måste se över sitt arbete med den årliga planen mot kränkande behandling.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Undervisningstid och val****Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att varje elev inte erbjuds den undervisning i samtliga ämnen som författningarna anger. Eleverna ges inte heller möjlighet att nå målen i ämnet hem och konsumentkunskap i åk 5.

Författningsstöd:

4 kap. 3 a § skollagen, 1 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av Fredrika skolas timplan. I jämförelse med det enligt skollagen garanterade antalet timmar omfattar skolans timplan 36 timmar för lite för språkval, 10 timmar för lite slöjd och 8 timmar för lite elevens val över 9 skolår. Timplanen i sig innehåller en jämförelse med just skollagens timplan över det garanterade antalet timmar. Skillnaden är alltså konstaterad av skolan. Rektorn beskriver att skolan använder den så kallade stugtiden för elevens val. Rektorn uppger genomgående schematekniska anledningar till att timplanen ser ut som den gör.

I skollagen anges ett visst antal timmar för respektive ämne. Det innebär att tiden för respektive ämne inte är disponibel för andra obligatoriska ämnen. Därmed uppfyller den nuvarande timplanen för Fredrika skola inte skollagens krav vad avser det garanterade antalet timmar. Skolan måste därför se över sin timplan så att eleverna erbjuds minst det garanterade antalet timmar i varje ämne eller ämnesgrupp.

Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå, Besök: Nygatan 18-20

Telefon: 08-586 080 00, Fax: 08-586 080 08

www.skolinspektionen.se

I intervjun framkommer att eleverna inte får någon undervisning i hem och konsumentkunskap före år 6. Även här anger rektorn schematekniska skäl till fördelningen av timmar. Eleverna ges alltså inte möjlighet att nå målen för år 5 i ämnet hem och konsumentkunskap. Skolan måste därför se över sin timplan så att eleverna erbjuds möjligheter att nå målen i alla ämnen.

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att skolans åtgärdsprogram inte uppfyller förordningens krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av några exempel på åtgärdsprogram från Fredrika skola.

I åtgärdsprogrammen återges övergripande mål och delmål utan en tydlig koppling till elevens behov och skolans insatser.

I åtgärdsprogrammen är de övergripande målen alltför generella. Att nå målen för ett visst år är redan ett i författning givet mål. Delmålen är i något fall också för övergripande och inte konkreta.

Åtgärderna i åtgärdsprogrammen är alltför ensidigt inriktade på elevens insatser. Både i rubrik och i text talas nästan enbart om vad eleven ska göra. Det är viktigt att det framgår vad skolan ska göra för att tillgodose elevens behov. I något fall beskrivs åtgärder som "att färdigställa och lämna in uppgifter så fort som möjligt", "att göra läxor i tid" och "att fråga då du inte förstår". Detta antyder brister i utredningen av elevens behov eller i anpassningen av undervisningen efter elevens behov.

I åtgärdsprogrammen anges när utvärdering ska ske men i något fall inte hur. Att skriva att ett samtal ska hållas är inte en beskrivning av hur utvärdering ska ske.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste se över utformningen av sina åtgärdsprogram så att alla åtgärdsprogram uppfyller förordningens krav. För stöd i arbete med åtgärdsprogram hänvisar Skolinspektionen till Skolverkets allmänna råd för arbete med åtgärdsprogram (SKOLFS 2008: 25).

Skolinspektionen noterar att upprättande och genomförande av åtgärdsprogram var en brist vid den utbildningsinspektion som Skolverket genomförde vid Fredrika skola 2003 - 2004.

Tillsynsprotokoll för Åsele centralskola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att lärarna inte upprättar individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som uppfyller författningarnas krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Vid Åsele centralskola genomförs utvecklingssamtal för alla elever. Då upprättas även en individuell utvecklingsplan (IUP). Av intervju och dokument framgår också att skolan arbetar med att utveckla formuleringar i IUP. I skolans lokala arbetsplan har tid avsats för utvecklingsarbete kring IUP, bland annat språket, ingående mål och prioriteringar. Rektorn har också formulerat ett PM angående IUP. Skolinspektionen har tagit del av detta PM och några exempel på IUP med skriftliga omdömen från Åsele centralskola.

De skriftliga omdömen som ges är kortfattade och inte avstämde mot kursplanernas mål. De beskriver inte tydligt elevens styrkor och svagheter i förhållande till målen. När begrepp som "att nå undervisningsmålen" används framgår inte vilka mål som avses.

IUP beskriver inte vilka förmågor och kunskaper eleven behöver utveckla. Uppmärksämningen att "fortsätta som tidigare" bedöms inte som tydligt relaterad till målen. IUP beskriver inte heller de insatser som skolan ska göra för att stödja och stimulera elevens fortsatta kunskapsutveckling.

Skolinspektionen bedömer att lärarna måste upprätta IUP med skriftliga omdömen som uppfyller författningarnas krav. För stöd i arbetet med individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen hänvisar Skolinspektionen till Skolverkets allmänna råd kring den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen (SKOLFS 2009:16).

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering**Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller förordningens krav.

Författningsstöd:

Förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av Kvalitetsredovisning för Åsele centralskola. I kvalitetsredovisningen beskrivs inte hur förskoleklassen nått de mål som gäller för den delen av verksamheten. Inte heller för den obligatoriska särskolan sägs något om hur man lyckats förverkliga målen för utbildningen. Det framgår dessutom inte om elever och personal medverkat i utarbetandet av kvalitetsredovisningen. Därför måste Åsele centralskola se över sitt arbete med sin kvalitetsredovisning.

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering**Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte sammantaget utvärderar och regelbundet omprövar de särskilda stödinsatser som ges.

Författningsstöd:

5 kap grundskoleförordningen

Motivering:

Skolan har ett system för identifiering av elever med behov av särskilt stöd. Behoven utreds och för elever som bedöms behöva särskilt stöd för att nå målen upprättas åtgärdsprogram (se punkt om dessa under bedömningsområde särskilt stöd). Enligt rektorn har ca 22 procent av eleverna åtgärdsprogram. Rektorn beskriver vidare att det särskilda stödet ges i olika former med avsikten att möta varje elev på bästa sätt. Enligt rektorn följs åtgärdsprogrammen upp och utvärderas för varje individ. Rektorn på Åsele centralskola genomför ingen samlad utvärdering av de särskilda stödinsatser som ges vid skolan vilket är en viktig del av det systematiska kvalitetsarbetet.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att skolans plan mot kränkande behandling inte uppfyller skollagens krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § skollagen, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av Åsele centralskolas plan mot kränkande behandling. Vid dokumentgranskningen konstaterades att planen är väl genomarbetad och strukturerad. Dock saknas resultat från kartläggning av riskfaktorer, riskmoment och riskområden som underlag för konkreta åtgärder. Med något undantag beskriver inte skolans plan mot kränkande behandling konkret vilka insatser som ska genomföras under kommande år. Dessutom kan av rektorns beskrivning slutsatsen dras att eleverna medverkar för lite vid upprättandet av planen.

Skolinspektionen bedömer att Åsele centralskola måste se över sitt arbete med den årliga planen mot kränkande behandling.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Bedömning och betyg

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att de skriftliga bedömningar som upprättas inte uppfyller förordningens krav.

Författningsstöd:

7 kap. 9 § grundskoleförordningen

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av några exempel på skriftliga bedömningar från Åsele centralskola. Bedömningarna beskriver i liten omfattning elevernas kunskaper och/eller avklarade moment i respektive ämne. Däremot beskrivs vilka kunskaper respektive elev inte uppnått. I bedömningarna beskrivs också elevernas frånvaro. Skolan måste se till att skriftliga bedömningar omfattar elevernas kunskaper.

Bedömningsområde: Bedömning och betyg**Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att elever och elevers vårdnadshavare i grundsärskolan inte informeras om rätten att välja att få betyg.

Författningsstöd:

7 kap. 3 § särskoleförordningen

Motivering:

I intervju med rektorn framkommer att de elever som är mottagna i den obligatoriska särskolan och går integrerat med elever i grundskolan får betyg. Betygen ges utan att vårdnadshavare informerats om att betyg i särskolan är en rättighet men inte obligatoriskt. Betyg skall endast ges om eleverna eller elevernas vårdnadshavare begär detta.

Efter sakgranskning noterar Skolinspektionen att skolan åtgärdat ovan beskrivna brist.

Bedömningsområde: Undervisningstid och val**Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att varje elev inte erbjuds den undervisningstid i samtliga ämnen som författningarna anger.

Författningsstöd:

4 kap. 3 a § skollagen, 1 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av Åsele centralskolas timplan. I jämförelse med det enligt skollagen garanterade antalet timmar omfattar skolans timplan 26 timmar för lite för elevens val över 9 skolår. Skolans timplan innehåller en jämförelse med den nationella timplanen över det garanterade antalet timmar. Skillnaden är alltså konstaterad av skolan. Rektorn beskriver att skolan minskat antalet timmar för elevens val och lagt ut fler timmar i andra ämnen än det garanterade antalet timmar som skollagen anger.

I skollagen anges ett visst antal timmar för elevens val. Syftet med elevens val anges i 2 kap. 19 § grundskoleförordningen. Att undervisningen till sitt innehåll ska vara förenlig med målen i grundskolans kursplaner innebär inte att tiden kan tillgodoräknas för andra ämnen i timplanen. Därmed uppfyller den nuvarande timplanen för Åsele centralskola inte skollagens krav vad avser det garanterade antalet timmar. Skolan måste därför se över sin timplan så att eleverna erbjuds minst det garanterade antalet timmar i varje ämne eller ämnesgrupp.

Bedömningsområde: Undervisningstid och val**Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att de elever som går i den obligatoriska särskolan inte erbjuds den undervisningstid i samtliga ämnen som författningarna anger.

Författningsstöd:

2 kap. 3 § särskoleförordningen

Motivering:

Vid intervju med rektorn framkom att de elever som är inskrivna i den obligatoriska särskolan och går integrerat med grundskolan i stort följer samma timplan som grundskolans elever. De har extralärare som följer dem i undervisningen. Rektor beskriver att de ska vara med klassen så mycket som möjligt. Frågan om ett tionde år har ännu inte varit aktuell enligt rektorn men tas naturligtvis upp under det nionde året.

Timplanen för grundsärskolan enligt särskoleförordningen omfattar väsentligt fler timmar i ämnena hem och konsumentkunskap, idrott och hälsa, musik och slöjd. Enligt 6 kap. 1 § särskoleförordningen får för integrerad särskoleelev avvikelser göras från särskolans timplan med hänsyn till undervisningens upplägg i grundskolan. Dock först efter beslut av rektorn. Något sådant beslut har inte fattas av rektorn. Med den nuvarande ordningen där elever i den obligatoriska särskolan följer grundskolans timplan får eleverna för lite undervisningstid i flera ämnen.

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att rektorn inte tar tydligt ansvar för att utreda eventuellt behov av särskilt stöd.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering:

I intervju och av verksamhetsredogörelsen framgår att skolan har ett fungerande arbete när det gäller att identifiera elever som kan vara i behov av särskilt stöd. Det varierar dock från gång till annan i vilket skede rektorn kopplas in. Rektor informeras om eventuellt behov av särskilt stöd endast om extraresurs behövs eller ärendet tas i specialteamet eller under en EVK. I övriga fall informeras rektorn i efterhand om vilka åtgärdsprogram som upprättats. Rektor håller sig därmed inte informerad om utredningar och åtgärder.

För stöd i arbetet med att utreda eventuellt behov av särskilt stöd hänvisar Skolinspektionen till Skolverkets allmänna råd för arbete med åtgärdsprogram (SKOLFS 2008: 25).

Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå, Besök: Nygatan 18-20

Telefon: 08-586 080 00, Fax: 08-586 080 08

www.skolinspektionen.se

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Skolinspektionen bedömer att skolans åtgärdsprogram inte uppfyller förordningens krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av några exempel på åtgärdsprogram från Åsele central-skola.

I något fall är beskrivningarna av elevens svårigheter och behov inte tydliga och konkreta. Att ange att en elev har vissa svårigheter i matematik och att behovet är särskilt stöd i matematik är inte en tillräckligt konkret beskrivning.

I några fall är de övergripande målen alltför generella. Att nå målen för år 5 eller år 9 är redan ett i författning givet mål. De delmål som angivits är av varierande kvalitet och därmed saknas ibland underlag för hur utvärdering av åtgärdsprogrammet ska ske. Delmålet "fortsatt träning av läsning" är till exempel svårt att utvärdera med avseende på effekt. Mål bör vara konkreta (vilken läsning ska tränas) och utvärderingsbara (vad ska uppnås).

Åtgärder beskrivs för allmänt. Att tiden ska användas för liten grupp eller att ange hur många timmar undervisning i liten grupp som ska ges är inte en åtgärd i sig. Sådana angivelser bör åtföljas av vad tiden ska användas till. I något fall anges som metod att eleven ska räkna lite på språkvalstimmen för att hinna fler uppgifter. Att ersätta timplanebunden undervisning med stödundervisning är tillåtet enligt 5 kap. 4 § grundskoleförordningen men kräver ett rektorsbeslut om särskilt stöd enligt 5 kap. 1 § grundskoleförordningen.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste se över utformningen av sina åtgärdsprogram så att alla åtgärdsprogram uppfyller förordningens krav. För stöd i arbete med åtgärdsprogram hänvisar Skolinspektionen till Skolverkets allmänna råd för arbete med åtgärdsprogram (SKOLFS 2008: 25).

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att skolan inte ger studiehundledning på modersmål.

Författningsstöd:

5 kap. 2 och 3 §§.grundskoleförordningen.

Motivering:

Vid intervjun beskrivs att vid skolan går en grupp elever från Holland. Skolan har inte möjlighet att ge modersmålundervisning för den gruppen elever eftersom lärare inte funnits att uppbringa. Detta trots att skolan enträget har arbetat med att få tag i modersmållärare. Detta innebär också att skolan inte ger studiehundledning på modersmål.

Skolinspektionen noterar att bristen på studiehundledning på modersmål påtalades även vid den utbildningsinspektion som Skolverket genomförde vid Åsele centralskola 2003 - 2004.

Bilaga 2

Tillsynsprotokoll och bedömningar för kommunens vuxenutbildning

Tillsynsprotokoll för vuxenutbildningen

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av verksamheten

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Lärandemiljön

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild studerandes rätt

Bedömning och betyg

Undervisningstid och tillgång

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av verksamheten

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att rektorn måste ta ett större ansvar för att verksamhetens resultat utvärderas regelbundet och dokumenteras. Vidare behöver en årlig kvalitetsredovisning upprättas.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § skollagen; förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.

Motivering:

Tillsynen visar att vuxenutbildningens resultat inte har utvärderats och analyserats i en kvalitetsredovisning. Vuxenutbildningen i Åsele kommun har inga aktuella sammanställningar över de studerandes resultat inom sfi eller för eventuellt entreprenadsatta verksamheter enligt 11 kap. 6 § skollagen. Skolinspektionen bedömer att rektor och kommunen behöver ta ett större ansvar för att utvärdera verksamheten samt säkerställa att eventuellt entreprenadsatta verksamheter följer författningarnas krav och håller tillräcklig kvalitet.

Huvudområde: Lärandemiljön

Bristområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att det målinriktade arbetet för att förebygga och förhindra kränkande behandling behöver förbättras. Vidare behöver en årlig plan mot kränkande behandling upprättas.

Författningsstöd:

14 a kap. 6–8 §§ skollagen

Motivering:

Såvitt framkommer av tillsynen är lärandemiljön trygg för de vuxenstuderande som får sin undervisning på Åsele Centralskola. Det saknas dock ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Vid intervjuer framkommer att det inte görs någon närmare kartläggning, exempelvis med hjälp av enkäter eller intervjuer, av hur de studerande upplever situationen på skolan.

Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå, Besök: Nygatan 18-20

Telefon: 08-586 080 00, Fax: 08-586 080 08

www.skolinspektionen.se

På Åsele Centralskola finns en likabehandlingsplan som enligt uppgift från lärare även omfattar den vuxenutbildning som bedrivs på skolan. Dokumentstudier visar dock att planen riktar sig mot grundskolans elever. Någon kartläggning av den aktuella situationen för vuxenstuderande vid skolan finns inte och de vuxenstuderande omnämns inte särskilt i planen.

Huvudområde: Enskild studerandes rätt

Bristområde: Undervisningstid och tillgång

Bedömning:

Skolinspektionen bedömer att kommunen och vuxenutbildningen aktivt måste verka för att nå dem i kommunen som har rätt till grundläggande vuxenutbildning och grundläggande särvox.

Författningsstöd:

11 kap. 8–10 §§ samt 12 kap. 2 a–c §§ skollagen

Motivering:

Kommunen bedriver i nuläget endast sfi-undervisning i egen regi. Kommunen bedriver inte någon uppsökande verksamhet eller aktiv rekrytering till grundläggande vuxenutbildning eller grundläggande särvox, vilket är ett krav enligt skollagen. Rektorn har också ett särskilt ansvar för att utbildningen erbjuds på ett sådant sätt att de vuxna kan studera efter individuella behov och önskemål och att vuxna med kort utbildning får stöd i att påbörja och genomföra utbildning.

